

Warszawa, dn. 19 maja 2025 r.

INFORMACJA PRASOWA

REKORDOWA FREKWENCJA, INNOWACYJNE FORMY I AŻ 17 LAUREATÓW – WYNIKI 4. EDYCJI „BEZ KORZENI NIE ZAKWITNIESZ. MOJA WIELKA I MAŁA OJCZYZNA”

19 maja 2025 r. ogłoszono laureatów 4. edycji konkursu „Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna”, organizowanego przez Archiwa Państwowe oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Po raz pierwszy ocena odbywała się w dwóch kategoriach wiekowych: uczniowie klas 4-6 oraz 7-8. Do Archiwów Państwowych wpłynęła rekordowa liczba zgłoszeń – aż 684 prace z 370 szkół. Wyłoniono 17 laureatów, którzy najciekawiej pokazali historię swoich rodzinnych korzeni. – *Jesteśmy absolutnie zaskoczeni skalą zaangażowania młodzieży i nauczycieli w tę akcję. Wybór był naprawdę trudny. Nigdy dotąd nie otrzymaliśmy tak wielu zgłoszeń i nie odnotowaliśmy tak dużego zainteresowania konkursem. Tegoroczna edycja to prawie 3-krotny wzrost nadesłanych prac. Zdumiewa nas także różnorodność form, dbałość o źródła, precyzja historyczna i odwaga w sięganiu po nowe technologie. To budujące, że w młodym pokoleniu korzenie zapuszcza zamiłowanie do tożsamości kulturowej* – informuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. Gala finałowa oraz wręczenie nagród odbędzie się 6 czerwca br. w Szczecinie.

Pierwsza edycja konkursu odbyła się w 2022 r. z Inicjatywy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Założeniem konkursu jest zainteresowanie młodzieży tematyką poszukiwań genealogicznych i archiwalnych oraz kulturą i historią lokalnej społeczności. Inicjatywa ma uwrażliwić na wartość wspólnego dziedzictwa i pamięci oraz szacunek dla przeszłości. Projekt wpływa także na zwiększenie świadomości o własnej przynależności społecznej i poprawę relacji rodzinnych. **Organizatorami są Archiwa Państwowe oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej. Decyzją Kuratoriów Oświaty wyniki konkursu będą brane pod uwagę podczas rekrutacji do szkół ponadpodstawowych na rok szkolny 2025/2026.**

Tegoroczna edycja wystartowała 18 września 2024 r., a prace konkursowe można było przesyłać do 24 marca br. W tym roku zaskoczeniem jest rekordowa frekwencja. Wpłynęły

aż **684 prace z aż 370 szkół podstawowych z 16 województw**. To prawie **3-krotny wzrost** w stosunku do poprzedniej edycji. W niektórych województwach wzrosty były dwudziestokrotne. Po raz pierwszy w historii konkursu ocena odbywała się w **dwóch kategoriach wiekowych: 4-6 i 7-8**. Zaskoczeniem okazał się również dominujący wysiłek młodszych badaczy, którzy nadsyłałi aż **463 prezentacje**.

– *Cieszy nas rosnąca jakość merytoryczna prac. Uczniowie wykazują się doskonałą znajomością zasad pracy z dokumentem archiwalnym, a zakres wykorzystanych źródeł, świadczy o systematycznej edukacji historycznej. Widać, że nasza misja edukacyjna przynosi owoce. Zaskakujące jest jak ciekawie i pożytecznie uczniowie wykorzystują sztuczną inteligencję: ożywione zdjęcia, filmy dokumentalne, podcasty rodzinne... Te prace to nie tylko zbiór dokumentów, ale prawdziwe widowiska historyczne* – komentuje **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych**.

Wszystkie projekty edukacyjne zostały przygotowane w formie prezentacji, w której uczniowie zamieszczali drzewa genealogiczne przygotowane w dwóch różnych wersjach: wygenerowane w programach komputerowych i fotografie prac plastycznych oraz skany dokumentów, historie rodzinne i dokumentację zajęć przeprowadzonych z wykorzystaniem projektu. Dokumenty archiwalne pojawiają się w pracach coraz częściej. Zauważyć można również, że uczestnicy IV edycji świetnie poruszają się wśród materiałów archiwalnych. Wiedzą jak z nich korzystać i gdzie ich szukać, co dało świetne rezultaty. Prace zawierają bogate źródła, na podstawie, których prowadzono poszukiwania. Przedstawione materiały archiwalne pochodzą nie tylko z archiwów rodzinnych, ale także z wielu instytucji, które gromadzą i przechowują dokumenty. Jednym z elementów pracy konkursowej była informacja o innowacyjnym sposobie wykorzystania projektu edukacyjnego. Rzeczywiście lekcje zostały bardzo dobrze udokumentowane. Nauczyciele - merytoryczni opiekunowie projektu angażowali całe klasy, a lekcje były fotografowane i nagrywane. Szczególnie inspirującym przykładem była interdyscyplinarna lekcja łącząca biologię, historię i język polski, w której temat „korzeni” został omówiony zarówno w kontekście biologicznym, jak i genealogicznym.

– *Zaskakują nas pomysły nauczycieli, lekcje genealogii prowadzone na kotłach zainteresowań, projekty angażujące całą społeczność szkolną, a nawet dokumentacja warsztatów w formie mini-filmów. Takie podejście wzmacnia więzi międzypokoleniowe i uczy młodych ludzi odpowiedzialności za pamięć o przodkach. Jestem pod wrażeniem, jak uczniowie potrafią dziś dotrzeć do dokumentów sprzed stu, a nawet dwustu lat. To świadczy o ich zaangażowaniu i umiejętnościach badawczych. W pracach najmocniej wybrzmiewały osobiste opowieści, losy pradziadków, pasje prababci, dylematy rodzin w czasie wojny* – podkreśla **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych**.

Konkursowi towarzyszyły bezpłatne warsztaty genealogiczne w siedzibach archiwów, w ramach których uczniowie i nauczyciele odbyli łącznie ponad 500 godzin konsultacji z pracownikami Archiwów Państwowych.

– *Nasze spotkania przekonały młodzież, że archiwa to nie tylko skomplikowane regały z dokumentami, lecz żywe źródło rodzinnych opowieści. W całej Polsce szkoły tłumnie uczestniczyły w warsztatach genealogicznych, a liczba konsultacji z naszymi archiwistami wzrosła dwukrotnie. Uczniowie nie tylko uczyli się sięgać do rodzinnych pamiątek, ale też eksplorowali zasoby instytucji archiwalnych* – podsumowuje **dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.**

Pełna Lista Laureatów 4. Edycji Konkursu „Bez korzeni nie zakwitniesz. Moja Wielka i Mała Ojczyzna”:

Kategoria: klasy IV–VI

- **Województwo kujawsko-pomorskie**
 - Uczeń: Wiktor Wachowiak
 - Opiekun merytoryczny: Kacper Andrzejczyk
 - Szkoła: Zespół Szkół i Placówek nr 1 w Bydgoszczy
 - Uczeń: Franciszek Zbroniec
 - Opiekun merytoryczny: Renata Pietrusińska
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa im. Komisji Edukacji Narodowej w Raciążku

- **Województwo lubelskie**
 - Uczeń: Zofia Budzyńska
 - Opiekun merytoryczny: Marta Goździowska- Łubkowska
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Lublinie
- **Województwo małopolskie**
 - Uczeń: Zofia Stec
 - Opiekun merytoryczny: Anna Podmokła
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa im. Św. Jadwigi Królowej Polski w Kornatce
- **Województwo podkarpackie**
 - Uczeń: Liliana Markut
 - Opiekun merytoryczny: Jolanta Topólska
 - Szkoła: Społeczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Armii Krajowej w Stalowej Woli
- **Województwo podlaskie**
 - Uczeń: Maria Katarzyna Jankowska
 - Opiekun merytoryczny: Monika Gryglik
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 9 im. Ks. Mazowieckiego Janusza I w Łomży
- **Województwo wielkopolskie**
 - Uczeń: Witold Kopec
 - Opiekun merytoryczny: Marzena Peruga-Malińska
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa im. Mieczysława Jałowieckiego w Kamieniu
- **Województwo zachodniopomorskie**
 - Uczeń: Anastazja Taczała
 - Opiekun merytoryczny: Beata Korczak
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa im. prof. Wiesława Grochowskiego w Kliniskach Wielkich w Zespole Szkół Publicznych w Kliniskach Wielkich

Kategoria: klasy VII–VIII

• **Województwo dolnośląskie**

- Uczeń: Robert Parczewski
- Opiekun merytoryczny: Przemysław Wróbel
- Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 9 we Wrocławiu

• **Województwo kujawsko-pomorskie**

- Uczeń: Wiktor Krotofil
- Opiekun merytoryczny: Izabela Chmielewska
- Szkoła: Szkoła Podstawowa im. Romualda Traugutta nr 5 w Toruniu

• **Województwo małopolskie**

- Uczeń: Dorota Kowalczyk
- Opiekun merytoryczny: Katarzyna Balcerzak
- Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Św. Jadwigi Królowej w Podwilku

• **Województwo mazowieckie**

- Uczeń: Leon Karłowski
- Opiekun merytoryczny: Benedykt Rutkowski
- Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 221 z Oddziałami Integracyjnymi im. Barbary Bronistawy Czarnowskiej w Warszawie

• **Województwo mazowieckie**

- Uczeń: Katarzyna Manikowska
- Opiekun merytoryczny: Robert Szulc
- Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 168 im. Czesława Niemena w Warszawie

• **Województwo podkarpackie**

- Uczeń: Szymon Łanda
- Opiekun merytoryczny: Marzena Foryt
- Szkoła: Szkoła Podstawowa w Haczowie

- **Województwo pomorskie**
 - Uczeń: Karolina Gawrysiak
 - Opiekun merytoryczny: Maria Mazurkiewicz
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 37 im. Obrońców Kępy Oksywskiej w Gdyni
- **Województwo śląskie**
 - Uczeń: Maria Ziarkowska
 - Opiekun merytoryczny: Ewa Soboniak
 - Szkoła: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mykanowie
- **Województwo zachodniopomorskie**
 - Uczeń: Sara Witkowska
 - Opiekun merytoryczny: Sebastian Szymański
 - Szkoła: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Nowogardzie

Gala finałowa oraz wręczenie nagród odbędzie się 6 czerwca br. w Szczecinie.
Koordynatorem tegorocznej edycji jest Archiwum Państwowe w Szczecinie.

Partnerzy medialni Gali:

Więcej informacji na www.archiwarodzinne.gov.pl.

Archiwa Państwowe to instytucje, które zajmują się gromadzeniem, przechowywaniem, konserwowaniem oraz udostępnianiem dokumentów i akt publicznych, mających znaczenie dla historii kraju i jego obywateli. Działają na podstawie przepisów prawa, w tym ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, i są częścią systemu administracji publicznej. Archiwa państwowe pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa narodowego, umożliwiając badania naukowe, ale także zapewniając dostęp do dokumentów w celach administracyjnych, prawnych, naukowych czy genealogicznych. Archiwa Państwowe składają się z 3 archiwów o charakterze centralnym z siedzibą w Warszawie: Archiwum Głównego Akt Dawnych –

przechowującego najważniejsze dokumenty państwa polskiego od średniowiecza do zakończenia I wojny światowej, Archiwum Akt Nowych – przechowującego wytworzone po 1918 r. akta władz centralnych, instytucji i stowarzyszeń o charakterze ogólnopolskim, Narodowego Archiwum Cyfrowego – przechowującego dokumentację fotograficzną, dźwiękową oraz filmową powstałą od początków XX w., 29 archiwów o charakterze regionalnym wraz z oddziałami zamiejscowymi – przechowujących źródła historyczne do dziejów regionu. W Archiwach Państwowych przechowywane są najważniejsze źródła do historii państwa polskiego m.in. dokument Zbiluta z 1153 r. (najstarszy akt prawny sporządzony w Polsce), dokumenty królów i książąt, dokumenty lokacyjne miast np. Krakowa z 1257 r., oryginały Unii Lubelskiej z 1569 r. oraz Konstytucji 3 Maja z 1791 r., dokumenty ważnych osobistości historycznych m.in. Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, dokumenty Biura Odbudowy Stolicy dotyczące prac budowlanych prowadzonych w Warszawie po II wojnie światowej, a także setki tysięcy fotografii z Polski i świata m.in. pochodzących ze zbiorów „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” oraz Wojskowej Agencji Fotograficznej.

Kontakt dla mediów:

Krystian Cieślak

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

tel. kom. 734 116 940

e-mail: kcieslak@archiwa.gov.pl

Biuro Prasowe, e-mail: media@archiwa.gov.pl